

Bærekraftsrapport

2020

Ansvarlig virksomhet

Statnett legger til rette for elektrifisering av samfunnet og vi løser oppgavene våre på en bærekraftig måte. Slik tar vi vår del av ansvaret for at FNs bærekraftsmål nås i 2030.

Globale utfordringer og bærekraftige løsninger

Flere utviklingstrekk som globalisering, teknologisk utvikling, klimaendringer, tap av naturmangfold og knapphet på ressurser påvirker næringslivet. Globale mål for bærekraftig utvikling, som FNs bærekraftsmål og Paris-avtalen, videreføres i regionale og nasjonale føringer som endrer selskapenes rammebetingelser. Det er økende forventninger til at verdier skal skapes på en bærekraftig måte. Det betyr at selskapenes produkter og tjenester og måten disse tilvirkes og brukes på skal være forenelig med FNs bærekraftsmål. For oss i Statnett innebærer dette å legge til rette for elektrifisering og ta bærekraftige valg i arbeidshverdagen.

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Elektrifisering er et viktig tiltak for å nå globale og nasjonale klimamål. Vårt bidrag er å forsterke og fornye transmisjonsnettet sånn at fossil energi kan erstattes med fornybar, utslippsfri elektrisitet. Vi har et godt utgangspunkt for videre elektrifisering i Norge. 98 prosent av norsk kraftproduksjon er fornybar og mesteparten er regulerbar vannkraft. Vi er et av verdens mest elektrifiserte land, men fortsatt kommer omlag halvparten av energien samfunnet bruker fra fossile kilder. Særlig innen transport og industri er potensial for videre elektrifisering stort.

Vår virksomhet legger til rette for at Norge og våre naboland kan øke andelen fornybar energi og redusere klimagassutslipp. Samtidig skal vi i arbeidshverdagen motvirke klimaendringer og andre globale utfordringer gjennom måten vi løser oppgavene på. Det innebærer blant annet at vi skal redusere klimagassutslipp fra vår egen virksomhet.

I tillegg må vi ta vår del av ansvaret for å motvirke andre globale utfordringer. Vi har høy aktivitet, internasjonale kontraktspartnere, mange arbeidsoperasjoner med høy iboende risiko og relativt arealkrevende anlegg. Dette gjør at tap av biologisk mangfold, personsikkerhet, sosial dumping og uetisk forretningsvirksomhet er sentrale utfordringer.

De globale utfordringene utgjør en risiko for samfunnet og for Statnett. I vår strategi legger vi til grunn at et målrettet bærekraftsarbeid er en nødvendig del av vår virksomhet. Vi har definert seks bærekraftsområder hvor vår innsats er viktig. Disse er beskrevet i denne rapporten.

I 2020 har koronapandemien og tiltakene for å begrense smitte, påvirket prioriteringene innen bærekraftsarbeidet. Vi har lagt vekt på å ivareta alle medarbeidere som jobber i og for Statnett. Gjennom god oppfølging av karanteneplikten og tydelige retningslinjer for medarbeidere ute på anlegg og på hjemmekontor, har vi klart å holde smittenivået lavt. I tillegg har vi gjennomført tiltak for å motvirke uheldige helsemessige konsekvenser. Her har et internt koronateam med relevante fagressurser og bedriftshelsetjenesten hatt en fremskutt rolle.

Vi har klart å holde driften av våre anlegg og utbyggingsaktivitetene på et høyt nivå i 2020. Noe av bærekraftsarbeidet har vi blitt nødt til å utsette. Det gjelder blant annet kontroller av lønns- og arbeidsvilkår ute på anleggs plassene. Til tross for usikkerheten pandemien fører med seg har vi klart å styrke bærekraftsarbeidet ved å løfte det på strategisk nivå.

Statnetts bidrag til FNs bærekraftsmål

Statnett støtter FNs mål for bærekraftig utvikling som verdens ledere ble enige om i september 2015. De 17 målene er utformet for å bidra til en mer bærekraftig planet og et godt liv for kommende generasjoner. For at målene skal oppnås, må både myndigheter og bedrifter ta sitt ansvar.

I 2019 vurderte vi hvilke av FNs bærekraftsmål som er mest relevante for oss. I 2020 har vi videreutviklet dette arbeidet, og konkretisert hva som er vårt viktigste bidrag til oppnåelse av FNs mål. Syv av FNs bærekraftsmål er særlig relevante for oss. Vi bidrar til disse gjennom samfunnsoppdraget vårt og våre definerte bærekraftsområder, som omfatter måten vi løser oppgavene på. De syv bærekraftsmålene og Statnetts bidrag til disse målene er beskrevet i figuren under.

Bærekraftsmålene gir en ramme for vårt arbeid. Vi har i 2020 formalisert vår forpliktelse til å jobbe for oppnåelse av målene ved å bli medlem av FNs initiativ for bærekraftig næringsliv, UN Global Compact.

Samfunnsoppdrag

KOSTNADSEFFEKTIV
OVERFØRING AV
ELEKTRISITETINNOVATIV UTVIKLING
OG DRIFT AV
KRAFTNETTET

Samfunnsansvar

ØKT MANGFOLD INNEN
BAKGRUNN, KOMPETANSE
OG KJØNNSIKRE TRYGGE OG
ANSTENDIGE
ARBEIDSFORHOLDGOD STANDARD INNEN
MILJØ, ARBEIDSFORHOLD
OG ETIKK I HELE
VERDIKJEDENREDUSERE
KLIMAGASSUTSLIPP
OG HÅNTERE
KLIMAENDRINGERTA HELHETLIG
MILJØANSVAR OG
BEVARE NATURMANGFOLD

Våre aktiviteter bidrar i hovedsak positivt til FNs bærekraftsmål. Det kan imidlertid oppstå målkonflikter, som innebærer at en aktivitet kan bidra positivt til et bærekraftsmål og ha negative konsekvenser for andre.

Dette illustrerer at bærekraftsarbeidet er komplekst og både gir muligheter og risikoer. Noen eksempler på muligheter og risikoer, samt nødvendige avveininger er vist i figuren under.

	<p>Statnett bidrar til elektrifisering av samfunnet (FNs bærekraftsmål 7.2).</p> <p>Våre anlegg kan ha negativ påvirkning på livet på land, for eksempel på habitater og biologisk mangfold (FNs bærekraftsmål 15.5). Les mer i avsnittet om miljøarbeid.</p>
	<p>Vi har høy aktivitet og et stort antall leverandører. Vi skal sikre ansatte som jobber i og for Statnett en trygg og anstendig arbeidshverdag (FNs bærekraftsmål 8.7 og 8.8).</p> <p>Samtidig er skader og arbeidslivskriminalitet en risiko. Det var en dødsulykke blant våre leverandører i 2020. Les mer i avsnittet om personsikkerhet og valg av leverandører.</p>
	<p>Elektrifisering av samfunnet er et av flere nødvendige tiltak for å nå klimamålene. Vi skal også redusere våre egne klimagassutslipp.</p> <p>Våre anlegg er utsatt for klimaendringer (FNs bærekraftsmål 13.1 og 13.3). Les mer i avsnittet om klimarisiko.</p>

Organisasjon og ansvar

Statnett skal opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. Vår policy for samfunnsansvar bygger på forventninger til statlige selskaper innen områdene menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og klima, og antikorupsjon. Policyen er også basert på de ti prinsippene i FNs Global Compact

Eierskapsmeldingen «Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping» fra 2019 inneholder forventninger til Statnett og andre statlige selskaper. For eksempel ble forventninger til arbeid med økt mangfold og bedre kjønnsbalanse konkretisert. Dette har vi inkludert som et viktig område, og vi skal i 2021 tydeliggjøre dette i vår policy.

Implementering av bærekraftsarbeid

Statnetts policy for samfunnsansvar er en del av Statnetts styringssystem. Systemet beskriver ambisjoner, retning og mer detaljerte krav på en rekke områder. Systemet legger til rette for en strukturert og helhetlig håndtering på tvers av organisasjonen.

Styret har det overordnede ansvaret for at Statnett lever opp til forventningene til godt bærekraftsarbeid, mens konsernledelsen har ansvaret for å følge opp selskapets mål, gjennomføre nødvendige tiltak og sikre resultatoppnåelse. Den daglige gjennomføringen er et lederansvar i Statnett. Det innebærer at styring av bærekraftsarbeidet skal være en integrert del av alle aktiviteter i ulike lederteam, enheter og avdelinger, også i heleide datterselskaper. I 2020 har vi videreutviklet rammeverket for risikostyring og internkontroll, for å sikre at krav og forventninger ivaretas. Dette er beskrevet i årsrapportens kapittel om risikostyring og internkontroll.

Vi er sertifisert etter de internasjonale standardene ISO 14001 for miljøledelse og ISO 55001 for anleggsforvaltning.

Vi har et tverrfaglig bærekraftsteam, som består av ledere med ansvar for de viktigste områdene. Teamet koordineres av fagansvarlig for bærekraft. Medlemmene bistår organisasjonen ved behov.

De viktigste føringene for Statnetts bærekraftsarbeid er bestemt i våre styrende dokumenter:

- Styringspolicy for samfunnsansvar
- Etiske retningslinjer for medarbeidere
- Etiske retningslinjer for leverandører
- Policy for HMS
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Miljø- og klimastrategi
- Instruks for anskaffelser

- Personalhåndbok

I 2020 har Statnetts konsernstrategi blitt oppdatert og bærekraft er prioritert framover. Bærekraftsteamet har bidratt i dette arbeidet og skal også bistå framover når strategien skal operasjonaliseres i mål og tiltak, som integreres i eksisterende aktiviteter og beslutningsprosesser.

Statnetts etikkombud

Statnett har et etikkombud, som skal styrke de ansattes rettssikkerhet, og bidra til å avdekke og håndtere forhold som bryter med våre etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene er vedtatt av styret og sier at vi har nulltoleranse for korrupsjon, trakassering og arbeidslivskriminalitet.

Etikkombudet tar imot og behandler henvendelser fra alle som har observert urett og feil begått av Statnett, våre ansatte, vår ledelse eller leverandører. Etikkombudet skal legge til rette for at den som tar kontakt sikres full fortrolighet og anonymitet dersom vedkommende ønsker det. Etikkombudet rapporterer til konsernsjef og styret.

Prioritering av bærekraftsområder

Som en del av arbeidet med konsernstrategien i 2020 identifiserte vi våre viktigste bærekraftsområder. Analysen ble gjennomført i henhold til prinsippene i Global Reporting Initiative Standards (GRI Standards).

Det er et økende bærekraftsfokus i samfunnet generelt og blant flere av våre interessenter, som unge jobbsøkere, myndigheter, sivilsamfunn og långivere. Vi oppdaterer oss kontinuerlig på nye krav og forventninger. I 2020 var for eksempel EUs European Green Deal, Eierskapsmeldingen fra 2019 og Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030 relevante i dette arbeidet. Bærekraftsteamet bidro med å vurdere de viktigste forventningene og dagens status på bærekraftsarbeidet.

Følgende områder er de vi skal prioritere framover:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko
- Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn
- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Disse områdene og tilhørende ambisjoner har vært behandlet i konsernledelsen og i styret i 2020.

Dialog med interessenter

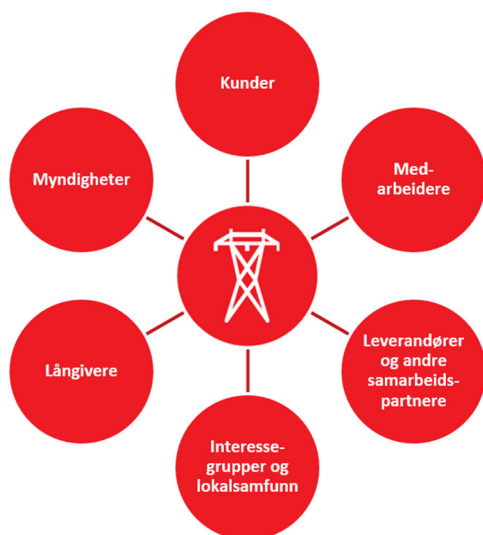
Statnetts verdier er langsiktighet, respekt og felleskap. For å leve opp til verdiene er dialog med interessenter som påvirkes av vår virksomhet avgjørende.

Vi har en rekke interessenter i Norge og Europa. Nasjonalt strekker interessentene seg fra sentrale myndigheter til lokale grunneiere og naboer av våre anlegg. I tillegg er hele samfunnet avhengige av sikker strømforsyning. Internasjonale interessenter er leverandører, entreprenører, investorer, långivere, myndighetsorganer og råd i Norden og EU, samt transmisjonsselskap i land vi har kraftutveksling med.

Mange av våre interessenter legger økende vekt på bærekraft. For eksempel vil flere unge mennesker enn tidligere jobbe i bærekraftige selskaper, og lokalsamfunn reagerer sterkt på naturinngrep og uetisk oppførsel fra selskaper. I tillegg har långivere fått en betydningsfull rolle innen bærekraftig verdiskaping. Alt dette påvirker oss.

Dialogen med de ulike interessentene er nærmere beskrevet i delkapittelet «Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst» i denne rapporten. Der omtaler vi også ulike initiativ og nettverk vi deltar i.

Figuren under viser de viktigste gruppene av interessenter Statnett forholder seg til.

Om rapporten

Rapporten er strukturert i henhold til en mye brukt kategorisering av FNs bærekraftsmål: Miljø og klima, sosiale forhold og økonomi. Vi har kalt de tre kapitlene:

- Våre sosiale bidrag
- Våre miljø- og klimabidrag
- Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst

I de tre kapitlene viser vi hvilke av FNs bærekraftsmål vi bidrar til og hvordan vi bidrar. Våre seks viktige bærekraftsområder er fordelt på de tre kapitlene. I tillegg har vi inkludert noen andre relevante bærekraftsområder og et kapittel med detaljert informasjon, «Regnskap for bærekraftsrapport».

Rapporteringen er i henhold til Global Reporting Initiative (GRI) Standards, nivå Core. Dette omfatter indikatorer for ulike tema og krav til rapporteringsprosessen. I tillegg rapporterer vi på relevante sektorspesifikke indikatorer for energibransjen (GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures).

Vi har knyttet GRI-elementene til FNs bærekraftsmål i GRI-tabellen. Flere av dem bidrar til FNs bærekraftsmål.

Vi mener rapporten gir dekkende informasjon om de viktigste temaene innen samfunnsansvar for Statnett. Vi har engasjert Deloitte AS for å gjennomgå rapporten. Revisors uttalelse er vedlagt.

Denne rapporten er en del av Statnetts årsrapport for 2020. Vi har også valgt å publisere den som en egen rapport. Noen elementer i GRI-tabellen viser til andre kapitler i årsrapporten enn bærekraft.

Våre sosiale bidrag

Statnett skal sørge for at menneskene som jobber i og for selskapet har en trygg arbeidshverdag med anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Vi skal også være en attraktiv arbeidsgiver som gir like muligheter til våre medarbeidere uavhengig av kjønn og bakgrunn.

Våre viktige områder innen sosiale forhold er:

- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Øke mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn i selskapet

Disse er knyttet til flere av FNs bærekraftsmål. De tre mest relevante er:

- 5: Likestilling mellom kjønnene
- 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

Vi skal sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag

Mange ansatte i Statnett utfører arbeidsoppgaver med høy iboende risiko. Derfor er sikkerheten til våre ansatte vår hovedprioritet. I 2020 har vi i tillegg hatt ekstra oppmerksomhet på arbeidsmiljøet.

Arbeidet med personsikkerhet i Statnett bygger på en nullvisjon. Den legger til grunn at enhver ulykke kan forebygges og at sikkerhet til den enkelte skal komme først. Arbeidstakeren er vår viktigste ressurs. Nullvisjonen er ambisiøs, men henter god støtte i arbeidsmiljølovgivningen. Samtidig krever den kontinuerlig forbedring av tekniske løsninger, rammeverk og kompetanse.

Statnetts ledelse har lagt tre bærende prinsipper til grunn for arbeidet med HMS i virksomheten. Vi sikrer best mulig HMS-resultater gjennom:

- En utviklende HMS-kultur
- Utvikling og bruk av tekniske løsninger
- Systematisk styring, læring og kontinuerlig forbedringsarbeid

Statnett skal videreutvikle seg som en profesjonell byggherre og skal stille høye krav til alle som tar oppdrag for oss. Vi forbedrer kontinuerlig våre arbeidsprosesser basert på kunnskap om sikre arbeidsmetoder, løpende risikovurderinger, samt målrettet opplæring. Eksempelvis tilrettelegger vi for nullvisjonen gjennom å velge risikoreducerende løsninger når vi planlegger og prosjekterer våre utbyggingsprosjekter.

Vi forventer at nullvisjonen legges til grunn også hos våre entreprenører og underentreprenører. Entreprenørene har ansvar for rutiner og god opplæring for egne ansatte slik at kravene våre innfris. De skal også sikre at det samme er tilfelle hos underentreprenører.

Håndtering av skader og ulykker

God håndtering av uønskede hendelser og farlige forhold innebærer at vi identifiserer og utnytter læringspotensial. Vi arbeider kontinuerlig for åpen kommunikasjon og læring innen og mellom fagmiljøer. I 2020 implementerte vi en ny digital løsning som gjør det enklere å rapportere og hente ut data for avvik og forbedringsforslag.

Vi har opprettholdt framdriften i våre utbyggingsprosjekter i 2020, til tross for pandemien. Antall skader er redusert sammenlignet med 2019, mens frekvensen av alvorlige hendelser har steget. Sistnevnte omfatter blant annet nestenulykker, farlige forhold og alvorlig miljøskade.

Etter en ulykke omkom en ansatt hos en av våre entreprenører i 2020. Det ble gjennomført en intern granskning i etterkant av dette, i tillegg til at politiet og Arbeidstilsynet etterforsket saken. Det har ikke blitt avdekket brudd på byggherreforskriften. Statnetts prosedyre for bruk av terrengkjøretøy har blitt revidert etter ulykken. Prosedyren gjenspeiler forskriftskrav, som gjelder for alle uavhengig av arbeidsgiver. Fokuset har vært på verneutstyr og fysiske sikringstiltak.

Forbedrer rutiner for etterlevelse av krav

Vi har i 2020 styrket vårt internkontrollsystem innenfor HMS-området for å sikre at interne og eksterne krav og standarder kan etterleves. En del av arbeidet har vært å etablere et obligatorisk kurs for alle operative ledere i selskapet. Kursprogrammet omfatter grunnopplæring i gjeldende regelverk, samt praktisk opplæring i systematisk HMS-arbeid. I dette inngår etablering av lokale risikoregister knyttet til drift av anlegg og eiendommer. Dette arbeidet ble forsinket på grunn av koronasituasjonen i 2020, men vil bli videreført så snart situasjonen tillater det.

For å sikre etterlevelse av elsikkerhetsforskrifter og sikre læring på tvers i organisasjonen, har vi i 2020 lagt opp til en gjennomgang av alle våre driftsområder. Planlegging og risikovurdering av aktiviteter er sentralt i forskriftene. Det er etablert en standardisert metode for å gjennomføre og dokumentere gjennomgangen, som vil bli implementert i 2021.

Det har også blitt gjennomført et større tverrfaglig arbeid de siste årene for å oppfylle forskriftskravene for arbeid i elektromagnetiske felt. En veileder ble ferdigstilt i

desember 2020 og e-læringskurs skal tilbys alle med selvstendig adgang til Statnetts høyspenningsanlegg i 2021.

Det er gjennomført en kartlegging av kjemikaliebeholdning på flere av Statnetts anlegg i 2020. De aktuelle kjemikaliene har blitt risikovurdert i et digitalt stoffkartotek. På mange anlegg oppgraderes nå løsningene for oppbevaring av kjemikalier for å forbedre sikkerheten. Vi har også gjennomført tiltak for å forbedre systemer og rutiner for eksplosivhåndtering. Blant annet er roller og ansvar for håndteringen tydeliggjort.

Arbeidsmiljø

Mange av Statnetts medarbeidere har strukket seg langt under koronapandemien for å sikre strømforsyningen og holde fremdrift i utbyggingsprosjekter og andre oppgaver. Flertallet har jobbet hjemmefra og vi har lagt ekstra vekt på arbeidsmiljø i 2020.

Det ble tidlig i 2020 etablert en beredskapsgruppe som utformer tiltak og retningslinjer i Statnett basert på smittesituasjonen nasjonalt og regionalt. Gruppen har hatt en sentral rolle i å sikre alle medarbeidere en god arbeidssituasjon. Den har hatt løpende kontakt med konsernledelsen og informert medarbeidere om tiltak og restriksjoner via e-post og SMS, i tillegg til interne kommunikasjonskanaler. Medarbeiderne i koronagruppen har i løpet av 2020 besvart over 5000 e-poster om koronarelaterte saker. Gruppen har også gjennomført arbeidsmiljøundersøkelser og iverksatt tiltak knyttet til psykososiale og ergonomiske forhold.

Det er gjennomført to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020 for å kartlegge arbeidssituasjonen til medarbeiderne under pandemien. Spørsmålene har dreid seg om arbeidsoppgaver, sosial arbeidssituasjon, ergonomi, samhandling og digitale verktøy. På bakgrunn av resultatene er det gjennomført tiltak for å lette sosiale og ergonomiske forhold. Noen medarbeidere har hatt behov for ytterligere tiltak. Gjennom dialog med leder, HR-avdelingen og beredskapsgruppa for korona, har disse fått individuelt tilpassede tilbud. Dette har eksempelvis vært gjennom bedriftshelsetjenesten.

Flertallet av våre medarbeidere har hatt hjemmekontor og flere opplever mindre oppfølging fra sin leder, ifølge arbeidsmiljøundersøkelsene. Lederne har derfor fått støtte til å følge opp sine medarbeidere under pandemien gjennom informasjonsmøter og erfaringsdeling i ulike digitale kanaler. HR-avdelingen har vært tilgjengelig for ledere som har ønsker råd og bistand.

Bedriftshelsetjenesten har bistått med koronatester og tilbud ved for eksempel psykososiale behov. Både

bedriftshelsetjenesten og verneombudene er viktige i arbeidet med å følge opp og begrense sykefravær. Dette er også diskutert med fagforeningene. Vi har et godt system for individuell tilrettelegging, i tillegg til virkemidlene myndighetene stiller opp med gjennom avtalen for inkluderende arbeidsliv.

Bedriftshelsetjenesten deltar på vernerunder og er representert i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Det var i 2020 etablert til sammen 33 verneområder lokalisert over hele landet, hovedsakelig i driftsområdene og ved administrasjonsbyggene. Det er opprettet lokale HMS-grupper i alle verneområder hvor lokalt verneombud og representant fra arbeidsgiver har jevnlig møter og årlig rapporterer til AMU.

Vi skal sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden

Statnett skal ivareta menneskerettigheter og opptre på en sosialt ansvarlig måte. Vi legger Den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) åtte kjernekonvensjoner til grunn i vår tilnærming. Dette gjelder også for våre leverandører og andre kontraktspartnere. Vi forventer at våre krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleveres av kontraktspartnere i alle land.

Bærekraftige innkjøp

Gjennom vår innkjøpspraksis skal vi fremme forsvarlige arbeids- og miljøforhold hos alle kontraktsparter. Dette er i henhold til det norske lovverket for offentlige anskaffelser, og er forankret i våre retningslinjer for anskaffelser, blant annet en ny instruks og i våre strategier for ulike kategorier av anskaffelser.

Vi er en stor innkjøper av varer og tjenester. I 2020 utbetalte vi 8669 millioner kroner til 4382 ulike leverandører. De største verdiene er knyttet til bruk av entreprenører og innkjøp av materiell til utbygging og drift av våre anlegg.

Statnett stiller tydelige krav til alle leverandører og følger opp risikotema gjennom hele anskaffelsesprosessen.

Valg av leverandører

For å sikre at leverandører kan levere i henhold til våre kontrakter og etterleve krav må de kvalifiseres. I denne prosessen må de dokumentere at de har velfungerende systemer for HMS, miljøledelse og kvalitet. For arbeid eller produkter som er vurdert å ha høy risiko inngår revisjoner og kundebesøk i kvalifiseringen. Leverandører med høy risiko revideres jevnlig gjennom kvalifikasjonsordningen Achilles UNCE og Statnetts egne revisjoner. Sistnevnte ser i økende grad på risiko for

menneskerettighetsbrudd, alvorlig miljøskade og uetisk opptreden.

Vi har i 2020 revidert våre etiske retningslinjer for leverandører. Disse ble godkjent av styret tidlig i 2021. Vårt kontraktsvedlegg om lønns- og arbeidsvilkår vil bli revidert i 2021. Vi har innhentet erfaringer fra andre institusjoner og vi jobber med å formalisere et krav om at vi ikke kan inngå kontrakter med leverandører som er ekskludert av Etikkrådet for Pensjonsfond utland eller som er registrert på Verdensbankens og utviklingsbankenes felles eksklusjonsliste. En eventuell eksklusjon må være basert på forhold som omfattes av våre etiske retningslinjer for leverandører.

Statnett har over flere år hatt en løpende dialog med Skatteetaten og Arbeidstilsynet i regionene hvor vi har hatt våre største prosjekter. I 2019 inngikk vi en avtale om informasjonsutveksling med Skatteetaten. Avtalen innebærer at vi kan sjekke leverandører mot Skatteetatens registre før kontrakter tilbys. På den måten er avtalen et verktøy for å utelukke useriøse leverandører i våre utbyggingsprosjekter.

Oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår

For oss er det viktig med systematisk kontroll av at lønns- og arbeidsvilkårene i inngåtte kontrakter følges. Brudd på lønns- og arbeidsvilkår kan være så alvorlige at de utfordrer grunnleggende menneskerettigheter. De siste årene har vi avdekket flere grove tilfeller av arbeidslivskriminalitet på våre anleggsplasser. Dette har tydeliggjort behovet for regelmessige kontroller av leverandører på alle nivåer i leverandørkjeden. Sakene vi har avdekket har også gitt oss en tydelig posisjon som en virksomhet som arbeider seriøst med arbeidslivskriminalitet.

Vi gjennomfører kontrollene med utgangspunkt i en egenutviklet metodikk der vi systematisk innhenter og kontrollerer skriftlige opplysninger fra leverandøren og parallelt gjennomfører samtaler med arbeiderne på deres morsmål. På denne måten får vi et grunnlag for å sammenlikne opplysningene som mottas skriftlig fra arbeidsgiver med muntlige tilbakemeldinger fra arbeidstakerne. Metodikken har vært effektiv for å avdekke avvik.

Vi fokuserer, slik regelverket forutsetter, på arbeidere fra lavkostland i kontroller av leverandører på anleggsplassen. Vi vurderer risikoen for avvik basert på de enkelte landenes historikk på dette feltet.

I 2019 gjennomførte vi kontroller av alle større leverandører som benytter utenlands arbeidskraft på våre anleggsplasser. Det ble avdekket vesentlige avvik

knyttet til underleverandører. Dette førte til at vi utvidet kontrollene til å omfatte alle leverandører på våre anleggsplasser.

Koronapandemien gjorde at vi i 2020 ikke kunne gjennomføre våre planlagte og ad hoc kontroller. Vi har gjennomført kontroller av skriftlig informasjon fra arbeidsgivere, men koronarestriksjoner har gjort innhenting av muntlig informasjon fra arbeidere på våre anleggsplasser krevende. Derfor er disse kontrollene ikke ferdigstilt. Denne situasjonen har vist at kontroll av skriftlig informasjon fra arbeidsgiver gjennom intervju med arbeiderne er en forutsetning for å kunne dokumentere avvik. Straks smittesituasjonen tillater det, vil vi gjenoppta kontroller av leverandører på anleggsplassene.

Fagorganisering

Statnett anerkjenner og verdsetter den norske arbeidslivsmodellen. Denne omfatter treparts-samarbeidet mellom myndigheter, fagbevegelse og arbeidsgiverorganisasjonene, og det lokale toparts-samarbeidet. En god relasjon mellom ledelsen og tillitsvalgte på den enkelte bedrift er avgjørende for virksomhetenes utvikling og evne til omstilling og effektivisering.

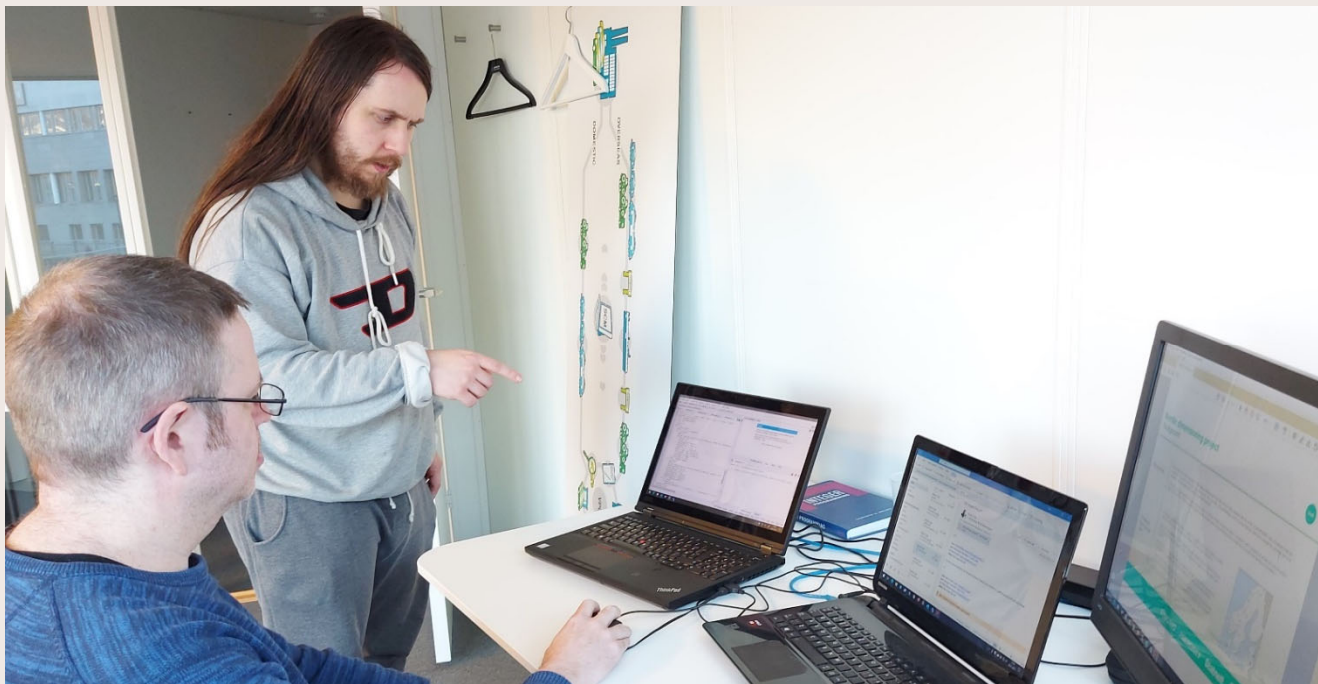
Vi ønsker høy fagforeningsdekning og legger til rette for at de ulike fagforeninger skal få mulighet til å drive sin virksomhet på en god og konstruktiv måte. Dette er viktig for å sikre at beslutninger fattes på et best mulig grunnlag, og at de forankres godt hos de tillitsvalgte.

De tillitsvalgte skal ha en reell mulighet for påvirkning. Det skjer gjennom en åpen løpende dialog med fagorganisasjonene for å sikre utveksling av informasjon og synspunkter på saker av betydning for de ansatte. Det gjennomføres faste informasjons- og kontaktmøter, samt mer formaliserte drøftingsmøter i saker som kan ha stor betydning for de ansattes arbeidssituasjon. To ganger i året gjennomføres det mer omfattende fellesmøter med de tillitsvalgte.

I 2020 har koronapandemien begrenset mulighetene til fysiske møter, men de har vært gjennomført digitalt. Det har dessverre ikke gitt de samme mulighetene for relasjonsbygging og samhandling. De tillitsvalgte og vernetjenesten har vært tungt involvert i arbeidet med å utvikle tiltak og beredskap under pandemien.

De ansatte velger tre medlemmer til Statnetts styre. Til dette valget stiller flere av fagforeningene lister. De ansatte er også representert i pensjonskassens styre, styringsgruppen for pensjon og Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Mangfold gir lønnsomhet i praksis

Erik Mesøy og Jan Kristian Haugland på jobb for Statnett. Foto: Unicus

I 2020 inngikk Statnett et samarbeid med IT-selskapet Unicus, en sosial entreprenør der alle konsulentene har Aspergers syndrom. IT-konsulentene Jan Kristian Haugland og Erik Mesøy har det siste halvåret sjekket millioner av data for Statnett.

– Det å tenke annerledes blir en styrke i jobben, forteller de to, som begge har Asperger.

Avdelingsleder Olav Resser i Statnett er svært fornøyd med konsulentenes bidrag til å etablere og sikre et solid digitalt fundament i Statnett.

-Samarbeidet med Unicus viser at mangfold gir lønnsomhet. Vi har behov for ulike perspektiver og kvaliteter for å løse oppgaver i arbeidslivet. Jan Kristian og Eriks analytiske evner hjelper oss å utnytte de enorme datamengdene vi daglig får inn fra sensorer og kontrollsystemer, sier han.

Det siste halvåret har Jan Kristian og Erik gjennomgått enorme datamengder, laget sannsynlighetsberegninger og jobbet med å utvikle en matematisk modell i samarbeid med Statnett.

- Det er mye data som skal prosesseres. For eksempel er en måned med strømdata cirka 100.000 linjer med data, forklarer Jan Kristian.

De to IT-konsulentene har blant annet regnet på strømbruket minutt for minutt i utvalgte perioder, gått gjennom historiske værdedata, forbruk- og produksjonsdata og historiske ubalanser. Martin Eide i Unicus beskriver prosjektet som komplekst og utfordrende, noe som passer konsulentenes egenskaper og kompetanse svært godt.

Både Jan Kristian og Erik har mangeårig erfaring fra IT-bransjen. Jan Kristian skrev egne programmeringsspråk fra han var 11 år og fullførte en doktorgrad i analytisk tallteori ved Oxford da han var 25, i tillegg til et post-doc-opphold i Princeton. Erik har universitetsutdanning i statistikk, informatikk og matematikk og leser opptil 2000 ord i minuttet.

-Mange personer med Asperger faller utenfor arbeidslivet til tross for at de har veldig høy kompetanse. Det er positivt at Statnett både bidrar til å utløse potensialet til Erik og Jan Kristian og samtidig får levert arbeid av høy verdi. Vi setter pris på at Statnett har gitt oss denne tillitten, sier Eide.

Vi skal øke mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn

Statnett legger vekt på å være en attraktiv arbeidsgiver uavhengig av arbeidstakernes bakgrunn og kjønn. Vi har i 2020 tatt initiativ til å øke mangfoldet innen bakgrunn, kompetanse og kjønn.

Likestilling og mangfold

Vi skal ivareta mangfoldet blant de ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring skal være lønnsmessig likestilt. Dette er beskrevet i styrende dokumenter, hvor vi blant annet legger ILOs kjernekonvensjoner til grunn.

Vi ønsker å heve kvinneandelen og øke mangfold innen bakgrunn og kompetanse. Dette er viktig for å få fram flere talenter innen ulike fagområder, erfaring, nasjonaliteter og kjønn. Behovet for økt mangfold ble derfor løftet på strategisk nivå i 2020. Vi har iverksatt noen tiltak allerede. Dette arbeidet vil forsterkes framover. Vi skal etablere mål og konkrete tiltak tilpasset ulike deler av organisasjonen.

Vi fikk også tydelige signaler i eierskapsmeldingen fra 2019, hvor forventningene til tiltak for å heve mangfoldet ble konkretisert. Regjeringen angir i meldingen en ambisjon om at statlige selskaper skal ha minst 40 prosent av begge kjønn i ledergruppene. Dette er et mål vi vil følge opp. 31. desember 2020 var kvinneandelen i Statnetts ledergrupper på de to øverste nivåene 29,7 prosent.

Ett av tiltakene for å heve mangfoldet har vært å ta i bruk et nytt rekrutteringsverktøy i 2020. Et bevisst forhold til mangfold i rekrutteringsprosessen er viktig for å kunne tiltrekke oss søkere med ulik bakgrunn. Verktøyet gir oss bedre datagrunnlag for søkermassen, slik at vi kan kartlegge trender og iverksette målrettede tiltak.

Vi har også gjennomført opplæring i å skrive gode stillingsannonser. Ved å øke bevisstheten rundt hvordan vi fremstår og ordlegger oss vil vi tiltrekke oss flere kvalifiserte søkere.

Livsfasepolitikken i Statnett skal legge til rette for medarbeidere i alle aldre. Spesielt seniorpolitiske grep, som ekstra ferieuker og utdanningstilbud bidrar til å holde gjennomsnittlig pensjonsalder høy. Vi tilbyr blant annet

bedriftsbarnehage, sosiale komiteer og et aktivt idrettslag. For de yngre medarbeiderne har vi en egen gruppe «Ung i Statnett», som arrangerer både faglige og sosiale samlinger. I 2020 har mye foregått digitalt, og har vært viktig for flere unge medarbeidere uten stort sosialt nettverk utenfor jobben. I 2020 har vi gjennomført vårt trainee-program og ansatt sommerstudenter som vanlig, til tross for pandemien.

Kompetanse og medarbeiderutvikling

Statnett er en kompetansebedrift. Det er viktig å videreutvikle kritisk kjernekompetanse i organisasjonen. Alle medarbeidere må gjennomføre obligatoriske kurs og kan delta på relevante kurs gjennom vår kompetanseportal. Den enkelte medarbeiders kompetanseutvikling følges opp gjennom obligatoriske oppfølgingsamtaler med sin leder.

Vi ser at kompetansebehovet er i endring. Det skyldes blant annet at vi digitaliserer flere av kjerneprosessene våre. For å hente ut gevinstene av ny teknologi jobber vi målrettet med ledertrening og implementering av nye digitale løsninger. Et nytt system for virksomhetsstyring og ny løsning for håndtering av avvik har vært prioritert i 2020.

I 2020 utarbeidet HR-avdelingen, i tett dialog med organisasjonen, en handlingsplan for strategisk kompetansestyring. Planen gir rammer for hvordan vi skal utvikle kompetanse for å dekke morgendagens behov. Vi skal fremme både midlertidig hospitering og permanent forflytning innen organisasjonen. Dette vil bidra til at ledere og medarbeiderne får en bredere kompetanse og vil gjøre oss bedre rustet til å møte nye kompetansekrav. Program for talentutvikling og etterfølgerplanlegging er også en del av denne handlingsplanen.

Alle nye ledere og prosjektledere i Statnett gjennomfører obligatoriske lederkurs, både innenfor foretaksstyring, virksomhetsledelse, HMS, arbeidsrett og lønnspolitikk. I lederkursene står våre verdier og lederforventninger sentralt og er styrende for utøvelse av ledelse i selskapet. Spesielt verdien Respekt er grunnleggende for å ivareta mangfold og likestilling i lederrollen. I utvikling av ledergrupper er mangfold ett av temaene som evalueres for økt effektivitet og bedre prestasjoner.

Våre miljø- og klimabidrag

Klimaendringer og tap av naturmangfold er to store globale utfordringer, som vi skal motvirke i vår arbeidshverdag. Dette er to av våre viktige bærekraftsområder:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Med dette arbeidet bidrar vi til flere av FNs bærekraftsmål:

- 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13: Stoppe klimaendringene
- 15: Liv på land

Vår miljø- og klimastrategi følger opp de to bærekraftsområdene gjennom å legge føringer for arbeid med naturmangfold, landskapsverdier og klimagassutslipp. Den baserer seg på «føre var» prinsippet. Strategien løfter fram mål og tiltak for å sikre mer miljøvennlige innkjøp av produkter og tjenester og vektlegge dokumentasjon av miljø- og klimakonsekvenser i beslutninger. Miljøavdelingen bistår resten av organisasjonen i gjennomføring av tiltakene.

I 2020 har det vært et særlig fokus på innfasing av miljømål i utbyggingsprosjektene i tråd med miljø- og klimastrategien. I tillegg har vi jobbet med miljøforbedringer i driften av våre anlegg og i anskaffelsesprosessen.

Vi skal ta helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold

Miljøarbeidet skal redusere miljøpåvirkningen av våre anlegg og vår aktivitet ut over lovkrav. Vi har særlig vekt på å bevare naturmangfold og landskapsverdier. Dette krever at miljø er en integrert del av planlegging og drift av anleggene våre.

Vi følger opp lovverk og politiske føringer for miljøarbeid. Nettmeldingen (Meld St (2011-2012) setter krav til at konsekvenser av våre tiltak skal utredes gjennom interne eller eksterne konsekvensutredninger og til involvering av berørte parter. I tråd med Ot prp 62 (2008-2009) forsøker vi alltid å dekke behovet for ny overføringskapasitet med begrenset bruk av nye naturområder. Blant annet vurderer vi om det er mulig å utnytte eksisterende kraftanlegg bedre. I tillegg til å begrense behovet for inngrep i nye naturområder fører spenningsoppgradering til lavere energitap per transportert MWh. I vårt planarbeid vurderer vi også om det er mulig å restrukturere og sanere eldre ledningsnett når kraftsystemet skal utvikles.

Som del av konsesjonsvilkår for større utbyggingsprosjekter setter myndighetene krav om at det

utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) som beskriver miljøhensyn og avbøtende tiltak i anleggs- og driftsfasen. Denne planen legges til grunn for anleggsarbeidet som skal gjennomføres og den videreføres til driften av anleggene.

Naturmangfold

For å bevare naturmangfold skal vi benytte beste praksis. Det innebærer at vi kontinuerlig må forbedre vår kunnskap og praksis. Vi tar hensyn til naturtyper og artsforekomster ved planlegging, valg av løsninger, og under bygging og drift av anlegg. Eksempelvis ved å unngå myrområder og annen sårbar natur.

I utbyggingsprosjektene setter vi restriksjoner på anleggsvirksomheten for å bevare naturmangfold. Restriksjoner brukes i særlig sårbare perioder som i hekketider for truede og sårbare fuglearter, samt i reinens kalvingsperioder. Det kan også stilles krav til begrenset hogst og begrenset bakketransport. De samme restriksjonene vil også kunne gjelde for driftsfasen. Vi restaurerer anleggsområder, midlertidige veier, riggområder og eventuelle terrengskader i tråd med Statnetts håndbok for terrenghåndtering. Håndboka ble revidert i 2020 basert på erfaringer med praktisk bruk.

I 2019 startet vi et pilotprosjekt for å kartlegge fremmede arter ved våre stasjonsanlegg i Sør-Norge. Kartleggingen viste at det ved rundt 20 prosent av stasjonsområdene er sterkt anbefalt å gjøre tiltak for å hindre spredning av fremmede arter i sårbare områder. I tillegg bør det vurderes tiltak ved ytterligere 30 prosent av anleggene. Basert på resultatene begynte vi på en veileder for håndtering av fremmede arter i 2020. Denne skal vise hvordan fremmede arter skal fjernes og hvordan vi skal unngå at de sprer seg. Vi skal videreføre kartleggingen i 2021.

Landskap

For å bevare landskapsverdier skal vi til enhver tid benytte beste praksis. Når vi planlegger nye anlegg skal vi finne løsninger som gir god estetisk tilpasning til omgivelsene. Vi benytter laserskanning og tredimensjonal modellering av terrenget for å kunne velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter.

For at kraftledninger i skog skal fremstå mindre fremtredende i landskapet har vi utarbeidet en standard for skogrydding i kraftgatene. I tillegg kamouflerer vi liner, master og isolatorer, sanerer gamle anlegg og bruker nye mastetyper for å begrense synligheten. I 2020 bygget vi 63 km med kamuflerte master og sanerte 12 km kraftledning.

Måler og beregner klimagassutslipp fra myrene

I samarbeid med NINA og NTNU, forsker Statnett på klimagassutslipp fra ulike naturtyper. Dette er viktig informasjon når vi beslutter hvor nye anlegg skal plasseres.

En relevant naturtype er myrene. De har lagret karbon i flere tusen år. Når de dreneres og graves opp, slippes karbonet under bakken ut som klimagasser.

Et av målene med forskningsprosjektet GRAN (Grønnere naturinngrep og reduksjon av klimagassutslipp i anleggsarbeid) er å utvikle en klimakalkulator for utslipp fra ulike naturtyper, herunder myr. Dybde og karbontetthet i myr varierer veldig. Derfor tok vi i 2020 160 dybdemålinger og 15 karbonprøver fra et myrområde i Tydalen i Trøndelag. Basert på målingene kan vi se hvor godt teoretiske beregninger stemmer med virkelige tall, og hvordan en kalkulator basert på kartverktøy kan gi oss gode nok estimater til å inngå i beslutningsgrunnlaget.

Målet er å få et bevisst forhold til de utslippene vår aktivitet medfører, og kunne ta gode valg når fordeler og ulemper skal veies opp mot hverandre.

Prosjektet omfatter også naturkartlegginger, miljøkrav i kontrakter og opplæringsmetodikk for både ingeniører og anleggsarbeidere. Les mer om prosjektet på våre nettsider.

Miljøhendelser

Vårt mål er å ha null større utslipp eller miljøskader. Dette er hendelser som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning. Disse rapporteres til prosjekteier og til konsernledelsen.

I 2020 er det rapportert fem slike miljøhendelser. En av hendelsene var at vi avdekket et avfallsdeponi under arbeid på et av våre anlegg. Deponiet inneholdt blant annet deler fra en tidligere koblingsstasjon. Funnet førte til at arbeidet ble stanset og vi varslet forurensningsmyndighet. Avfallet som ble avdekket ble fjernet sammen med forurensete masser og håndtert i henhold til lovkrav.

Tre av hendelsene gjelder faktiske eller potensielle skader på kulturminner i et av våre utbyggingsprosjekter. Den femte hendelsen var et inngrep i en viktig naturtype. Dette er brudd på krav om godkjent arealbruk. For å redusere risikoen for slike hendelser utviklet vi i 2020 en digital løsning, hvor entreprenørene kan se prosjektspesifikke kart med sanntidsvisning av posisjon på mobiltelefon og lesebrett. Vi innførte også obligatorisk kurs i miljøkontroll for medarbeidere som skal følge opp miljøkrav i byggefasen.

Det ble i tillegg avdekket to større lekkasjer av SF₆-gass på til sammen 70 kg i 2020. Vi har gjennomført en intern undersøkelse av to tidligere SF₆-lekkasjer for å forhindre at slike lekkasjer forekommer. Basert på undersøkelsen har vi forbedret rutiner for vedlikehold og varsling ved feil. I tillegg har det blitt iverksatt kompetansehevende tiltak.

I februar 2020 ble tre sjøkabler i ytre Oslofjord skadet av ankeret til et skip. Denne hendelsen er omtalt i årsrapportens kapittel «Årsberetning». En av kablene som ble skadet var oljeisoleret. For at ikke vann skal komme inn i kablen og ødelegge den, pumpes olje fortsatt inn i kablen ved skader som dette, med den konsekvens at olje lekker ut i vannet. Oljen har egenskaper som begrenser negative konsekvenser på natur og miljø. Den er svært lettflytende og klassifisert som ikke skadelig for marine organismer. Totalt var utslippet på 6000 liter olje over en periode på ni dager. Det ble ikke registrert negative konsekvenser for natur og miljø som følge av oljeutslippet.

Vi skal redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Vi påvirkes av klimarisiko. Både i form av klimaendringer som kan få konsekvenser for anleggene våre, og en skjerpet klimapolitikk. Vi skal redusere egne utslipp i henhold til Parisavtalen og den norske klimaloven. Vi har også et mål om å systematisere arbeidet med klimarisiko og rapportere ihht. Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD).

Reduksjon av klimagassutslipp

Vårt mål er å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030. Dette omfatter utslipp fra egen virksomhet og fra våre kontraktspartnere. Innen 2025 er målet at vi skal redusere våre egne utslipp med 25 prosent.

Vi har vurdert våre utslippskilder utfra størrelse, klimarisiko og realistiske tiltak. Basert på disse vurderingene har vi identifisert klimatiltak som gjør at vi kan innfri målene på kort og lang sikt. Tiltakene som vi kan iverksettes raskt vil redusere driftskostnadene våre. Det omfatter blant annet omstilling av egen bilpark over til nullutslippsalternativer. Vi jobber med en plan for hvordan omstillingen skal gjennomføres. Vi jobber også med å øke bruken av droner som erstatter helikopterbruk. I tillegg vurderer vi bruk av palmeoljefritt biodrivstoff på våre tyngre kjøretøy.

Vi har iverksatt flere tiltak for å redusere utslippene fra bruk av SF₆-gass i 2020. Det går både på forbedring av vedlikeholdsrutiner og teknologikvalifisering av alternative gasser. Målet er å redusere utslippsraten av SF₆-gass til 0,15 prosent fra dagens nivå på 0,33 prosent. For nye anlegg gjør teknologikvalifiseringen at vi kan bruke alternativer til SF₆-gass på anlegg opp til 132 kV og på passive komponenter i anlegg på høyeste spenningsnivå. Eksempelvis vil den nye stasjonen på Hamang i Bærum kommune bruke en alternativ gass som inneholder mindre SF₆.

De estimerte klimagassutslippene knyttet til innkjøp av materialer indikerer at dette er en av våre største utslippskilder. I 2020 har vi derfor jobbet med å innføre klimakrav i våre kontrakter.

Anleggsarbeid på våre utbyggingsprosjekter er en annen stor kilde til klimagassutslipp. Vi stiller derfor krav om fossilfrie anleggsplasser i alle prosjekter hvor det finnes et modent leverandørmarked. I 2020 startet vi opp fossilfri anleggsvirksomhet på nye Hamang stasjon i Bærum. I tillegg blir arbeidene på flere pågående prosjekt, slik som Smestad – Sogn i Oslo og Fagrafjell stasjon i Rogaland, gjennomført fossilfritt.

Statnett Transport ble i 2020 innlemmet i Statnett SF. De har hatt høyere aktivitet enn i 2019 og dermed økte utslipp. De totale klimagassutslippene er noe lavere i 2020 enn året før. Det skyldes blant annet nedgang i antall flyreiser som følge av koronapandemien. I tillegg gikk utslippene fra entreprenørenes helikopterbruk ned som følge av at vi har bygget og revet et mindre antall km med ledning i 2020 enn årene før.

Klima, vær og fysisk klimarisiko

Klimaendringer gjør at vi må ruste oss til et annet vær og hyppigere naturhendelser framover, spesielt sterkere

ekstremvær og endringer i nedbørsmønstre. Noen steder vil det bli mindre nedbør, mens det vil regne og snø mer i andre områder. Mer ekstremnedbør er sannsynlig, og vi må også forberede oss på skred og flom i nærheten av våre anlegg. Været påvirker strømforbruk og fornybar kraftproduksjon, og dermed også overføringsbehovet. Været påvirker også hvor store belastninger nettet utsettes for.

Feil på kraftledninger, transformatorer og styringssystemer påvirker driftssikkerheten i kraftsystemet og kan gi strømbuud. For ledninger spiller variasjoner i både vær og vegetasjon en stor rolle. I år med mye ekstremvær og lynaktivitet har vi flest driftsforstyrrelser. Antall feil på kraftledninger har ligget relativt stabilt på mellom 60 og 90 feil per år de siste fem årene. Dette er lavere enn i forrige femårsperiode, da vi ble rammet av flere ekstremvær. Mindre enn 10 prosent av feilene på kraftledninger er varige og krever reparasjon. For å ruste oss mot ekstremvær har vi gjennomført tiltak på kraftledningene.

Ekstremvær stiller også høye krav til beredskapen. Når det varsles ekstremvær avslutter vi pågående vedlikeholdsarbeid for å få så mange kraftlinjer som mulig i drift. Slik går vi inn i ekstremværet med en så robust strømforsyning som mulig. Etter hvert ekstremvær evaluerer vi og starter forberedelsene til neste.

Vi tilpasser oss kontinuerlig til klimaendringer i driftssituasjoner og gjennom langsiktig planlegging. Vi har jevnlig risikovurderinger av eksisterende anlegg og iverksetter sikringstiltak ved behov. Våre nye anlegg designer vi for scenarioer med ekstreme værsituasjoner.

Politiske endringer og omstillingsrisiko

Klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem, påvirker samfunnet. Vi forventer at det i årene fremover vil komme

flere krav, både gjennom lovverk og standarder, om mer klimavennlige løsninger. Dette påvirker oss. For eksempel må vi legge til grunn at teknologi, materialvalg og løsninger som er effektive framover har lav miljø- og klimapåvirkning.

Vi følger den politiske utviklingen og vurderer løpende hvilke beslutninger som påvirker oss direkte og indirekte. Norge har satt seg ambisiøse klimamål og det er sannsynlig at lovverket vil skjerpes innen andre bærekraftsområder i årene framover. Det må vi ta inn i dagens beslutningsprosesser for å redusere risiko.

De siste årene har regjeringen presentert ambisjoner om å gjøre bygge- og anleggssektoren fossilfri innen 2025, og lagt frem handlingsplaner som blant annet omfatter grønn skipsfart og alternative drivstoff. I Statnett jobber vi for at fossilfrie anleggsplasser på sikt skal bli standard.

I Prop. 1 LS (2019-2020) for budsjettåret 2020 — Skatter, avgifter og toll 2020 vises det til at SF₆, svovelheksafluorid, kan være egnet for avgift. SF₆-gassen har svært gode elektriske isolasjons- og strømbrytningsegenskaper, men er også en svært sterk klimagass. Det stilles strenge krav til håndtering, og vi jobber kontinuerlig med å bytte til anlegg og komponenter med lavere utslipp.

Det ble i slutten av 2018 innført rapporteringsplikt på beholdning og forbruk av SF₆ i Norge. I Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021–2030 vises det til at man vil utrede virkemidler for å redusere bruken og utslippene av SF₆. Et virkemiddel kan være en avgift. I tillegg er det varslet en økning i CO₂-avgiften, som vil påvirke oss. For å møte omstillingsrisiko gjennomfører vi klimatiltak, omtalt ovenfor.

Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst

For å skape verdier på en bærekraftig måte er vi avhengige av å ha høy etisk standard og stille tydelige krav til egne medarbeidere og leverandører. Dette blir stadig viktigere som følge av økende globalisering og mindre transparens i leverandørmarkeder. Derfor har vi definert dette som et av våre viktigste bærekraftsområder:

- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Vi vil være tydelige på at vårt ansvar for å bidra til FNs bærekraftsmål strekker seg ut over eget selskap. Ansvaret gjelder også for våre kontraktspartnere.

Vi er også avhengige av å ligge i forkant av samfunnsendringer som gir nye krav, nye behov og ny teknologi. Dette forutsetter at vi har god dialog med våre samarbeidspartnere og andre samfunnsaktører, og jobber målrettet med å utvikle og ta i bruk ny teknologi og kompetanse.

Vi skal bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Gjennom tydelige krav i våre etiske retningslinjer og vår leverandørdialog skal vi sikre nulltoleranse for korrupsjon og alle former for bestikkelser, bedrager og all annen form for ulovlig forretningsvirksomhet i hele verdikjeden.

Etikkombudet samarbeider tett med vår avdeling for arbeidslivsrelasjoner. Denne avdelingen har ansvaret for våre lønns- og arbeidsvilkår.

Vi har etiske retningslinjer for egne medarbeidere og for leverandører. Retningslinjer for leverandører er vedlagt kontraktene våre. Vi bruker de etiske retningslinjene aktivt i vurdering av kontraktspartnere. Dette er avgjørende for å sikre ansvarlige leverandører. Et annet viktig tiltak i 2020 har vært å lære av erfaringer fra eksterne fagmiljø, som Etikkrådet for Pensjonsfond utland, Verdensbanken og utviklingsbankene i kvalifisering av leverandører.

Varslingssaker

Varsling av kritikkverdige forhold kan skje på flere måter, herunder til etikkombudet. Etikkombudet mottok totalt 55 henvendelser i 2020. Det store flertallet av disse henvendelsene har vært av en slik karakter at det ble funnet en løsning relativt raskt.

Et fåtall saker har allikevel krevd mer arbeid, tid og oppfølging. Dette gjelder både saker som omhandler interne arbeidsforhold og saker som gjelder våre leverandører. Koronapandemien har gjort det krevende å følge opp visse type saker. Det gjelder særlig henvendelser om arbeidsforhold hos leverandører. Disse følges vanligvis opp gjennom kontroller på anleggsplasser og samtaler med arbeidstakere. Disse sakene følges opp av vår avdeling for arbeidslivsrelasjoner, i tett samarbeid med etikkombudet, som ivaretar dialogen med eventuelle varslere. Oppfølging av leverandører i 2020 er beskrevet i kapittelet «Våre sosiale bidrag».

Opplæring

Informasjon og opplæring om etikkombudsordningen og våre etiske retningslinjer inngår i kurs for nyansatte. Det er også gjennomført prosjektspesifikke kurs med fokus på bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. Der har etikkombudet holdt innlegg om forventninger til ansatte og leverandører, samt om erfaringer og problemstillinger fra etikkombudets arbeid med denne type saker. I 2020 er disse kursene avholdt digitalt.

Dialog og samarbeid

Statnett er leverandør av kritisk infrastruktur og forvalter felleskapets midler. Det er derfor viktig med åpenhet rundt hvordan vi løser våre oppgaver.

Vårt samfunnsoppdrag omfatter tre ulike funksjoner: Systemansvarlig, netteier og utredningsansvarlig. Disse er beskrevet i årsrapportens kapittel «Dette er Statnett» og på våre nettsider. Alle de tre funksjonene omfatter dialog og samarbeid med relevante interessentgrupper. Mye av dette er regulert. For eksempel har det de siste årene vært stor pågang for nye tilknytninger. Disse prosessene krever tett dialog med aktørene som ønsker tilknytning og med berørte parter som lokale nettselskaper, lokale myndigheter og grunneiere. Dette er regulert gjennom forskrift for kraftsystemutredninger og konsesjonsprosesser.

I en konsesjonsprosess er det viktig å komme tidlig i dialog med interessentene, både for å sikre aksept for tiltakene som planlegges og for å få innspill til lokale tilpasninger. I mange tilfeller arrangerer vi derfor møter med lokale interessenter ut over det som er forskriftsfestet, for eksempel åpen kontordag. Der diskuteres bekymringer knyttet til anleggstrafikk, støy, elektromagnetisk stråling, landskapsvirkninger og naturinngrep. Dette er også temaer som blir videre detaljert der konsesjonen stiller krav om en

miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan). Denne planen utarbeides i dialog med de berørte og vil i noen tilfeller også bli sendt på høring. Planen beskriver hvordan miljøhensyn skal ivaretas i utbyggingsprosjektet og planlagte tiltak for å avbøte påvirkning på lokalsamfunnet. I tettbygde strøk iverksetter vi tiltak for å redusere støy og sikre myke trafikanter. I naturområder retter vi tiltakene mot å sikre naturmangfold, vernede områder og kulturminner.

På hjemmesiden informerer vi om enkeltprosjekter, blant annet i form av meldinger, nyheter og ulike dokumenter som konsesjonssøknader og utredninger.

Medlemskap og deltagelse i nettverk

Vi har løpende dialog med aktørene i bransjen, samfunnsaktører og flere andre interessenter og samfunnsaktører. I tillegg arrangerer og deltar vi i ulike nettverk, initiativ og forum nasjonalt og internasjonalt.

Et eksempel er Markeds- og driftsforum, som representerer Statnetts kunder. Forumet diskuterer og deler kunnskap om strategiske og prinsipielle saker som omhandler marked og drift, og har møter med Statnetts styre. Referatene fra dette forumet publiseres på Statnetts nettside. Vi deltar også aktivt i nordisk og europeisk samarbeid, eksempelvis gjennom det europeiske systemoperatørsamarbeidet ENTSO-E.

I 2020 har vi blitt medlem av UN Global Compact og ODA Nettverket. I tillegg har vi deltatt i NHOs initiativ Grønne Verdikjeder, nettverket Grønn anleggssektor og Energy Transitions Commission.

Lokal verdiskaping

Vårt hovedbidrag til verdiskaping er sikker strømforsyning og tilkobling av ny produksjon og nytt forbruk på nettet. I tillegg bidrar vi til lokal verdiskaping gjennom å benytte store og små norske leverandører. Vi deler opp våre utbyggingsprosjekter i flere kontrakter slik at lokale og regionale leverandører har mulighet til å tilby sine tjenester. Figuren under viser hva vi betalte til våre leverandører i 2020. Fordelingen mellom norske og utenlandske leverandører er basert på organisasjonsnummer.

Våre lokalkontorer og stasjonsgrupper har også mulighet til å støtte lokale prosjekter. Dette er prosjekter innen idrett, kultur og barne- og ungdomsarbeid. Prosjektene skal gi lokal verdi og søknader om støtte vurderes derfor av Statnett-ansatte med lokalkunnskap. For Statnett er det viktig å bidra positivt i lokalsamfunn hvor vi har aktivitet.

¹ ESG er en engelsk forkortelse som står for Environmental, Social and Governance. Det brukes i hovedsak av investorer, forvaltere og finansbransjen.

Grønn finansiering

De siste årene har banker og investorer i økende grad integrert hensynet til mennesker, samfunn og miljø i investeringsvirksomheten. Det påvirker oss ved at ratingbyrå spesialisert på bærekraft gir oss ESG-rating¹, som benyttes av våre långivere. Et godt bærekraftsarbeid kan dermed påvirke våre finansielle betingelser.

Et godt bærekraftsarbeid kan også gi tilgang til nye lånemarkeder. I 2020 fikk Statnett utbetalt sine to første grønne obligasjonslån på til sammen 3,6 milliarder kroner. Grønne obligasjoner er lån som skal finansiere miljøriktige formål. Våre grønne lån skal brukes på utbyggingsprosjekter som har positiv klimaeffekt. Denne gangen skal pengene gå til prosjektet Smestad-Sogn, som bidrar til at Oslo kan nå sine klimaambisjoner og bedrer forsyningssikkerheten i hovedstaden. De skal også gå til mellomlandsforbindelsen North Sea Link, som legger til rette for å øke produksjon og forbruk av fornybar energi i Norge og Storbritannia.

For å kunne delta i markedet for grønne obligasjoner, har vi etablert et rammeverk som beskriver hvilke prosjekter som kan kvalifiseres som grønne. Vi ble også kvalifisert av CICERO - Senter for klimaforskning, som mener at både selskapet og prosjektene våre har positiv klimaeffekt. CICERO ga Statnett karakteren mørkegrønn, som er den beste vurderingen det er mulig å oppnå. Vi har etablert en tverrfaglig komite, som vurderer prosjekter. Den er sammensatt av medarbeidere med miljø-, analyse og finansiell kompetanse.

Ny kunnskap og ny teknologi blir viktigere

For å nå klimamålene i 2050 må det skje store endringer i måten vi produserer og bruker energien vår. Dagens fossile energi må erstattes med fornybar energi. Klimamål og andre drivere, som digitalisering, har allerede ført til et høyt tempo på elektrifiseringen av samfunnet.

Elektrifiseringen skaper behov for nye løsninger, innovasjon og kompetanse innen alle våre kjerneområder. Omstillingen av kraftsystemet går raskt og krever hurtig implementering av nye løsninger og ny teknologi. For å håndtere dette har vi samlet FoU og teknologiutvikling i et felles senter. Senterets mål er å fremme innovasjon som gjør et elektrifisert og utslippsfritt samfunn mulig. Et av virkemidlene er et veikart som viser hvordan ny teknologi skal tas i bruk i våre utbyggingsprosjekter.

I tillegg til at samfunnet blir mer avhengig av strøm, blir vi også mer digitale. Det gjelder også kraftsystemet, hvor digitale løsninger i økende grad kobles sammen med det fysiske kraftnettet. For Statnett blir digitalisering stadig viktigere for å løse samfunnsoppdraget best mulig. En bedre utnyttelse av data om kraftsystemet gjør at vi kan jobbe smartere og mer effektivt. Det er avgjørende blant annet for at vi skal klare å håndtere det store antallet aktører som vil knytte seg på nettet. Mer data og bedre analyser gjør at flere kunder kan tilknyttes uten at vi må bygge nytt nett.

I 2020 har vi gjennom arbeidet med konsernstrategien konkretisert gevinstene av digitalisering. I tillegg til raskere

tilknytning av kunder, kan digitalisering gi en bedre utnyttelse av kraftsystemet og høy forsyningssikkerhet.

Fokuset på digitale løsninger gjenspeiles også i FoU-programmene som startet opp i 2020. Programperioden, som varer fram til og med 2023, består av følgende programmer:

- Samhandling i energisystemet
- Digitale, sikre og kostnadseffektive anlegg
- Sanntidsstyring og effektive markeder

Programmene og prosjektene de omfatter er beskrevet på våre nettsider.

Mange andre nettselskap i Norden og Europa har sammenfallende problemstillinger knyttet til blant annet mer uregulert kraftproduksjon, økende digitalisering og automatisering. Vi samarbeider med 150 partnere i 90 ulike prosjekter for å utvikle og ta i bruk de beste løsningene.

Et eksempel er IMPALA, et samarbeidsprosjekt mellom Statnett, Svenska Kraftnet, Optimeering og forskere ved NTNU. Målet har vært å ta i bruk kunstig intelligens og maskinlæring til å forutse ubalanse i kraftsystemet. Dette er en aktuell problemstilling fordi vi bruker strøm på stadig nye måter og områder, og det bygges stadig mer uregulerbar kraftproduksjon, særlig vindkraft.

Prosjektet utvikler et selvlærende system som kan gi bedre prognoser for ubalanser i kraftsystemet. Dette er viktig for å kunne legge til rette for økt elektrifisering framover. IMPALA fikk i 2020 Smartgridsenterets innovasjonspris.

Regnskap for bærekraftsrapport

Samlet detaljert informasjon om de tre hovedkategoriene beskrevet i bærekraftsrapporten.

Informasjon om sosiale forhold

Personsikkerhet

Alvorlig hendelsesfrekvens SIF	2020		2019		2018	
	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi
Totalt	29	6,2	15	2,9	15	2,6

Fraværsskader H1	2020		2019		2018	
	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi
Ansatte	4	1,5	6	2,3	5	1,9
Entreprenører	13	6,6	16	6,2	28	8,6
Totalt	17	3,6	22	4,2	33	5,6

Skader H2	2020		2019		2018	
	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi
Ansatte	12	4,4	15	5,7	16	6,1
Entreprenører	23	11,7	34	13,2	50	15,4
Totalt	35	7,5	49	9,4	66	11,3

Dødsulykker	2020		2019		2018	
	Ansatte	0		0		0
Entreprenører	1		0		0	

Fraværsdager frekvens	2020		2019		2018	
	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi
Ansatte	67	24	62	23	120	45
Entreprenører	258	131	155	60	366	113
Totalt	325	70	217	42	486	83

Skader og fraværsskader skiller ikke på kjønn eller regioner. H1-verdien viser frekvens av arbeidsrelaterte personsikskader med fravær per millioner arbeidede timer. H2-verdi viser frekvens av totalt antall arbeidsrelaterte personsikskader per millioner arbeidede timer. SIF fanger opp de mest alvorlige hendelsene/forholdene som innebærer personsikskader, nestenulykker, skade på ytre miljø og registrerte farlige forhold innen elsikkerhet og arbeid i høyden per million arbeidede timer. Fraværskader defineres som tapte arbeidsdager i forhold til det totale antall arbeidsdager den skadede er borte fra og med første dag etter at arbeidsskaden inntrådte. F-verdi viser fraværsummen eller frekvensen av fraværskader som følge av arbeidsskaden per million arbeidede timer. En dødsulykke regnes som 230 dager fravær. Forskjell i resultater mellom entreprenør og ansatte kan forklares med at entreprenører i hovedsak jobber operativt, mens ansatte også omfatter administrative stillinger.

Sanksjoner, helse og sikkerhet	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyrer for vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	MNOK	0	0	0

Leverandørkjede

Utbetaling til ulike leverandørkategorier ¹⁾	2020		2019		2018	
	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører
Utbygging og drift av anlegg	5 638	982	5666	842	6002	869
IKT	1 072	428	903	440	936	462
Administrativt	463	2313	490	2463	517	2589
Konsulenter	982	397	733	332	983	377
Annet	514	1338	2105	1471	1513	1399
Totalt (unike leverandører)	8 669	4382	9898	4403	9951	4519

1) Kategoriene følger innkjøpskategorier og ikke selskapets organisering. IKT omfatter også IKT-konsulenter

Anstendig arbeidsforhold

Fagorganisering	Enhet	2020	2019	2018
Andel medarbeidere med tariffavtaler per 31.12	%	78	80	77

Straffesanksjoner, menneskerettigheter	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter ¹⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter	MNOK	0	0	0

¹⁾ Vesentlige juridiske sanksjoner for diskriminering, tvangsarbeid, barnarbeid eller brudd på organisasjonsfriheten, urfolks rettigheter eller arbeidstakerrettigheter

Arbeidsmiljø og mangfold

Medarbeidere	Enhet	2020	2019	2018
Medarbeidere per 31.12	Antall	1530	1445	1426
Ansatte i datterselskap per 31.12 ¹⁾	Antall	46	48	38
Medarbeidere i 100 % stilling per 31.12	%	98,6	98,8	98,3
Turnover	%	2,3	4,7	3,0
Læringer per 31.12	Antall	28	30	36
Traineer per 31.12	Antall	9	10	10

Alderssammensetning	Enhet	2020	2019	2018
Medarbeidere under 30 år	%	8,0	8,3	9,0
Medarbeidere 30-50 år	%	47,2	47,2	48,0
Medarbeidere over 50 år	%	44,8	44,5	43,0
Gjennomsnittsalder alle medarbeidere	År	46,9	46,8	45,7
Gjennomsnittsalder menn	År	47,4	47,3	46,3
Gjennomsnittsalder kvinner	År	45,4	45,3	43,9

Kjønnsbalanse	Enhet	2020	2019	2018
Kvinneandel i konsernet	%	26,8	26,2	27,0
Kvinneandel i lederstillinger	%	24,7	25,9	29,0
Kvinneandel i konsernledelsen	%	28,6	28,6	28,6
Kvinneandel i styre	%	44,4	37,5	43,0
Kvinneandel blant nyansatte	%	36,7	26,6	40,0
Kvinneandel blant nye ledere	%	28,7	25,3	29,0
Kvinneandel blant heltidsansatte	%	26,1	25,3	26,0
Kvinneandel blant deltidsansatte	%	68,1	75,0	63,0

Likelønn ²⁾	Enhet	2020	2019	2018
Gjennomsnittslønn kvinner i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	99,0	99,4	99,7
Gjennomsnittslønn menn i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	100,4	100,2	100,1
Gjennomsnittslønn kvinnelige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	100,5	101,8	104,5
Gjennomsnittslønn mannlige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	99,8	99,4	98,3

Sykefravær	Enhet	2020	2019	2018
Kort-tid, 1-16 dager	%	1,1	1,4	1,4
Lang-tid (>16 dager)	%	1,7	1,5	1,8
Kvinner	%	3,7	4,5	5,2
Menn	%	2,4	2,5	2,6
Totalt	%	2,8	2,9	3,2

Statnett som arbeidsgiver	Enhet	2020	2019	2018
Tilfredshet og motivasjon blant medarbeidere				
Engasjement blant medarbeidere ³⁾	Skala 1-5	-	4,2	4,3
Svarprosent	%	-	89	90
Medarbeidere som har gjennomført årlig medarbeidersamtale	%	82	81	81

¹⁾ Elhub

²⁾ Historiske tall er justert sammenlignet med 2019-rapportering

³⁾ Fra Statnetts årlige interne organisasjonsundersøkelse. Den ble erstattet med to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020.

Miljø- og klimainformasjon

Miljø

Verneform	2020			2019		
	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km ²)	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km ²)
Biotopvern etter viltloven	4	85	6	4	85	6
Dyrefredningsområde	11	44	3	11	44	3
Landskapsvernområde	14	141	11	14	141	11
Nasjonalpark	0	0	0	0	0	0
Naturresevat	68	120	8	65	117	8
Plantefredningsområde	0	0	0	0	0	0
Totalt*	97	390	28	94	387	28

Avfallstyper ¹⁾	Enhet	2020	2019	2018
Bioavfall og slam	tonn	2 495	2 646	3 778
Papp, papir og kartong	tonn	33	69	68
Glass	tonn	1	5	40
Metall	tonn	3 151	556	1 132
EE-avfall	tonn	261	551	74
Masser og uorganisk materiale	tonn	315	1 193	924
Plast	tonn	28	46	21
Kjemikalier	tonn	0	2	2
Batterier	tonn	7	13	3
Farlig avfall	tonn	359	103	474
Total mengde sortert avfall	tonn	6 648	5 183	6 516
Blandet avfall	tonn	701	674	732
Sorteringsgrad	prosent	89	87	89
Anslått innrapportert	prosent	85	85	85

¹⁾ Statnett klassifiserer avfall etter NS9431

Sanksjoner, miljø	Enhet	2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på miljølovgivning	Antall	0	1	0
Bøter eller gebyr for brudd på miljølovgivning	MNOK	0	0,6	0

Miljøhendelser ¹⁾	Enhet	2020	2019	2018
Statnett				
Alvorlige miljøhendelser ²⁾	Antall	1	1	2
Mindre alvorlige hendelser ³⁾	Antall	2	17	25
Entreprenør				
Alvorlige miljøhendelser	Antall	4	0	1
Mindre alvorlige hendelser	Antall	7	11	547
Totalt	Antall	14	29	575

¹⁾ Metoden for rapportering av miljøhendelser ble endret i 2019 ved at hendelser hvor entreprenør er ansvarlig er skilt ut fra hendelser hvor Statnett er ansvarlig.

²⁾ En hendelse som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning

³⁾ En hendelse som medfører liten eller moderat negativ miljøpåvirkning

Klima

Energiforbruk	Enhet	2020	2019	2018
Elektrisitet				
Eget forbruk	GWh	20,4	17,1	15,4
Nettap	GWh	2 336	2 238	2 444
Andel nettap av transportert kraft i transmisjonsnettet	%	2,3	2,4	2,4
Fossilt brensel				
Naturgass, gasskraftverk	Tonn	5	23	184
Drivstoff egen bil og maskinpark	m ³	892	934	930
Drivstoff tjenestekjøring	m ³	37	48	59
Andel elbil i tjenestekjøring	%	15	12	8
Drivstoff Statnett Transport	m ³	1 395	586	1 421
Drivstoff egen helikopterbruk	m ³	297	308	220
Fjernvarme og kjøling				
Eget forbruk	kWh	2 545	2 441	2 460
Herav fornybart	%	82	67	66

Utslippsintensitet	Enhet	2020	2019	2018
Totalt klimautslipp	tCO ₂	60 929	61 292	63 958
Totalt transportert kraft i transmisjonsnettet	TWh	101	95	101
GHG utslippsintensitet	tCO₂/TWh	602	644	635

Utslipp av klimagasser ¹⁾	Enhet	2020	2019	2 018
Direkte utslipp (scope 1)	tCO ₂ -ekvivalenter	18 141	13 159	16 522
Fra drivstofforbruk ²⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	2 215	2 205	2 230
Fra tjenestereiser med bil ³⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	84	108	134
Fra helikopterbruk (Statnett) ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	754	781	558
Fra diffuse utslipp (SF6) ⁵⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	11 203	8 389	9 173
Fra Statnett Transport	tCO ₂ -ekvivalenter	3 871	1 612	3 930
Fra reservekraftverk (naturgass)	tCO ₂ -ekvivalenter	14	63	498
Indirekte utslipp (scope 2)⁶⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	40 067	42 638	40 351
Elektrisitet	tCO ₂ -ekvivalenter	347	323	253
Nettap	tCO ₂ -ekvivalenter	39 712	42 298	40 082
Fjernvarme og kjøling ⁷⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	8	17	16
Andre indirekte utslipp (scope 3)	tCO ₂ -ekvivalenter	2 721	5 495	7 086
Fra tjenestereiser med fly ⁸⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	824	2 685	3 165
Fra helikopterbruk ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	1 897	2811	3 921
Total utslipp	tCO ₂ -ekvivalenter	60 929	61 292	63 959

¹⁾ Klimagassutslipp er for Statnett med unntak av helikopter (entreprenører). Konsolideringsmetode er operasjonell kontroll. Tall i tabell er beregnet etter GHG-protokollen og viser utslipp etter lokasjonsbasert metode for utregninger. Total utslipp for scope 2 etter markedsbasert metode, som korrigerer for salg av opprinnelsesgarantier i 2020 er 933 317 tonn CO₂ (utslippsfaktor er 396 tonn CO₂/GWh fra NVE).

²⁾ Utslippsfaktor: SSB petroleumssalg og gov.uk Greenhouse gas reporting

³⁾ Utslippsfaktor: Opplysningsrådet for veitrafikken

⁴⁾ Utslippsfaktor JET A-1 (Kerosene): Asplan Viak rapport Notodden flyplassformål - klimagassutslipp fra flyskolen. Utslippstallene for helikopterbruk er basert på estimert gjennomsnittlig timebruk per kilometer ledning, noe som gjør at det finnes noe usikkerhet i tallgrunnlaget.

⁵⁾ Utslippsfaktor: United Nation GWP potential, GWP 23 900

⁶⁾ Utslippsfaktor: NVE varedeklarasjon 2019

⁷⁾ Kilde: Avantor. En større andel av Statnett sine bygg som benytter fjernvarme og -kjøling ble inkludert i 2019. 2018 er oppdatert med ny metode.

⁸⁾ Kilde: Via Egencia. Ny metode (DEFRA) for beregning av klimagassutslipp fra flyreiser ble innført i 2019. 2018 er oppdatert med ny metode.

Beholdning og utslipp av SF ₆	Enhet	2020	2019	2018
Beholdning per 31.12 ¹⁾	kg	148 343	146 716	143 599
Utslipp av SF ₆	kg	469	351	384
Stasjoner med gassholdige komponenter	Antall	172	152	145
Herav gassisolerte stasjoner	Antall	31	30	30

¹⁾ Beholdning inkluderer SF₆-gass i anlegg og på lager.

Bærekraftig økonomisk informasjon

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Varslingssaker	Enhet	2020	2019	2018
Totalt antall rapporterte henvendelser	Antall	55	52	55
Herav knyttet til forretningsetikk og antikorrupsjon ¹⁾	Antall	26	22	-
Herav knyttet til arbeidsmiljø ²⁾	Antall	29	30	-

Sanksjoner, forretningsetikk og korrupsjon		2020	2019	2018
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk ³⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk	MNOK	0	0	0

¹⁾ Henvendelser knyttet til forretningsforhold, som for eksempel arbeidslivskriminalitet og habilitetsspørsmål.

²⁾ Henvendelser knyttet til medarbeidere, som for eksempel interessekonflikter og diskriminering.

³⁾ Vesentlige juridiske sanksjoner for regnskapssvindel, korrupsjon.

GRI tabell 2020

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
SELSKAPSINDIKATORER				
102-1	Navn på organisasjonen	Statnett SF		
102-2	Viktigste produkter og/eller tjenester	Årsrapport, Dette er Statnett		
102-3	Lokalisering av hovedkontor	Oslo, Nydalen		
102-4	Land hvor organisasjonen har aktivitet	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-6	Beskrivelse av de markedene organisasjonen opererer i	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-7	Organisasjonens størrelse og omfang	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-8	Informasjon om ansatte	Regnskap for bærekraftsrapport		
102-9	Selskapets leverandørkjede	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-10	Vesentlige endringer i selskapet og leverandørkjeden	Ingen vesentlige endringer i 2020. Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-11	Anvendelse av "føre-var"-prinsippet	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag		
102-12	Eksterne initiativer	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-13	Medlemskap i organisasjoner og foreninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-14	Uttalelse fra administrerende direktør	Årsrapport, Konsernsjefen har ordet		
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst, og Årsrapport, Dette er Statnett	16	
102-18	Organisasjonens styringsstruktur	Årsrapport, Årsberetning, foretaksstyring og Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-22	Styrets sammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport og Årsrapport, Styret i Statnett	5, 16	
102-40	Oversikt over interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-41	Kollektive tariffavtaler	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
102-42	Utvelgelse av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-43	Interaksjon med interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-44	Viktigste temaer fremmet av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-45	Enheter omfattet av selskapets årsregnskap	Årsrapport, Organisasjonsstruktur og note 20		
102-46	Bestemmelse av rapportens innhold og avgrensninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-47	Oversikt over vesentlige tema	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-48	Endringer av historiske data fra tidligere rapporter	Regnskap for Bærekraftsrapport		
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport	Nei		

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
102-50	Rapporteringsperiode	2020		
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport	2. april 2020		
102-52	Rapporteringsfrekvens	Årlig		
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Knut Hundhammar, e-post knut.hundhammar@statnett.no		
102-54	Rapporteringsnivå	GRI Standards, nivå Core		
102-55	GRI tabell	GRI tabell 2020		
102-56	Ekstern attestasjon	Uavhengig attestasjonsuttalelse		

LEDELSESPRAKSIS

103-1	Vesentlige tema i ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-2	Ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-3	Evaluering av ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		

ØKONOMISKE INDIKATORER

201-1	Direkte økonomiske verdier skapt og distribuert	Årsrapport, Dette er Statnett, Finansielle rammebetingelser og Finansiell rapportering	8, 9	
201-2	Økonomiske konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag	13	Statnett vil jobbe videre i 2021 og fremover med å etablere systemer og metoder for å beregne økonomiske konsekvenser av klimaendringene.
405-2	Likelønn	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	

MILJØINDIKATORER

302-1	Energibruk	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 8, 12, 13	
304-1	Virksomhet i eller i nærheten av vernede områder eller områder med høyt biologisk mangfold	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-2	Indirekte klimagassutslipp (scope 2)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 13, 15	
305-4	Utslippsintensitet	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
306-3	Mengde avfall generert	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-4	Mengde avfall til gjenbruk eller gjenvinning	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-5	Mengde avfall til forbrenning eller deponi	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
308-1	Andel nye leverandører vurdert med hensyn til miljøkriterier	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 12	Andel ikke beregnet

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utøtelser
SOSIALE INDIKATORER				
403-8	Andel ansatte som omfattes av styringssystem for HMS	Alle ansatte i Statnett SF	8	
403-9	Arbeidsrelaterte skader	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
405-1	Kvinneandel i virksomheten og alderssammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
406-1	Tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	8	
409-1	Tiltak for å eliminere tvangsarbeid	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
413-1	Enheter som er i dialog med lokalsamfunn, har gjort konsekvensutredninger og gjennomført utviklingsprogrammer	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	16	Begrenset til kvalitativ informasjon
414-1	Andel av nye leverandører vurdert med hensyn til sosiale forhold	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 16	Andel ikke beregnet
419-1	Bøter og ikke-finansielle sanksjoner som følge av brudd på lover og regler	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	
BRANSJESPEISIFIKKE INDIKATORER				
EU3	Antall kunder	Statnett har totalt 75 kunder i transmisjonsnettet. De deles inn i tre kategorier; distribusjonsnettselskaper, kraftprodusenter og industrikunder (enkeltuttak over 15 MW).	7	
EU4	Lengde på kraftlinjer og -kabler	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	
EU12	Nettap som prosent av total kraftoverføring	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 13	
EU25	Antall skader og dødsfall blant tredjeparter knyttet til selskapets anlegg	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
EU28	Strømbryddsfrekvens	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	

¹⁾ Referer til de av FNs bærekraftsmål som vi mener er mest relevant for Statnetts virksomhet.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til Styret i Statnett SF

UAVHENGIG ATTESTASJONSUTTALELSE TIL STATNETTS BÆREKRAFTSRAPPORT FOR 2020

Vi har på oppdrag fra Styret i Statnett gjort en uavhengig gjennomgang av informasjon presentert i Statnett – Bærekraftsrapport 2020 ("Rapporten"), inntatt i Statnetts årsrapport for 2020. Vår oppgave er å gi styret moderat sikkerhet for de forhold vi har konkludert på nedenfor.

Styrets ansvar

Styret er ansvarlig for utarbeidelse og presentasjon av Rapporten i samsvar med GRI Standards, nivå Core, og kriterier for rapporteringen som beskrevet i Rapporten. Styret er også ansvarlig for slik internkontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide informasjon som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner med moderat grad av sikkerhet knyttet til informasjonen i Rapporten. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board.

Deloitte AS anvender International Standard on Quality Control 1 og opprettholder følgelig et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, profesjonelle standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Vi har utført oppdraget i samsvar med krav til uavhengighet og andre etiske krav i Code of Ethics for Professional Accountants utgitt av International Ethics Standards Board for Accountants, som bygger på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, profesjonell kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Handlingene utført på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, avviker i art og tidspunkt fra et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, og er mindre i omfang; og følgelig er graden av sikkerhet som fremskaffes på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som ville ha vært fremskaffet hvis det var blitt utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført intervjuer og møter med ansvarlige for rapporteringen og for oppfølging av forhold relatert til samfunnsansvar på konsernnivå.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Deloitte.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- Statnett har etablert ledelsesprosesser og ledelsessystemer for å ivareta vesentlige forhold knyttet til samfunnsansvar, som beskrevet i Rapporten.
- Statnett har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetssikre informasjon for 2020 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten. Informasjon presentert for 2020 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutinene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- Statnetts praksis for rapportering om samfunnsansvar samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Standards sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRI Standards. Statnetts GRI tabell 2020, presentert i Rapporten, reflekterer på en tilfredsstillende måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRI Standards finnes i Statnetts årsrapport for 2020.

Oslo, 11. mars 2021
Deloitte AS

Gry Kjersti Berget
statsautorisert revisor

Frank Dahl
fagekspert bærekraft

